

100 LAT
NIEPODLEGŁA

Niepodległa Polska – mamy się czym pochwalić

Scenariusz lekcji
języka polskiego dla klas 7–8
z wykorzystaniem
metody projektu

Opracowanie: Joanna Kuchta

*nowa
era*

Twoje mocne strony

Cele lekcji

Uczeń:

- omawia rolę kultury w utrzymaniu tożsamości narodowej,
- nazywa emocje związane z odzyskaniem niepodległości,
- odczytuje uczucia wyrażone we fragmentach relacji polskich pisarzy,
- samodzielnie dociera do informacji,
- świadomie, selektywnie i odpowiedzialnie korzysta z internetu,
- tworzy prezentację i przedstawia ją w klasie,
- zabiera głos w dyskusji.

Metody nauczania

- metody aktywizujące – metoda projektu, kolaż (plakat), burza mózgów; praca z tekstem

Środki dydaktyczne

- karta pracy, prezentacje uczniowskie

Przygotowanie do lekcji

Uczniowie metodą projektu przygotowują prezentację *Nasi twórcy – dumni ambasadorowie niepodległej Polski!* (instrukcja projektu została zamieszczona w *Materiałach dla nauczyciela*). Uczestnicy zajęć gromadzą materiały potrzebne do stworzenia plakatu lub kolażu podsumowującego dokonania Polaków.

Przebieg lekcji

Omawiane zagadnienia i czynności uczniów

1. Odzyskać niepodległość.

- Przypomnienie okoliczności odzyskania przez Polskę niepodległości (nie tylko kontekst historyczny, lecz także np. omówione w klasach 7. i 8. obowiązujące teksty kultury, które mówiły o nastroju Polaków pod zaborami, pragnieniu odzyskania przez nich niepodległości). Wyjaśnienie roli kultury w utrzymaniu tożsamości narodowej.
- Ustalenie metodą burzy mózgów, jakie emocje mogły towarzyszyć Polakom w dniu odzyskania niepodległości (zadanie 1. z karty pracy *Atmosfera niepodległości*). Podanie swoich propozycji i ich uzasadnienie.

- Odczytanie fragmentów relacji polskich pisarzy o 11 listopada 1918 roku i nazwanie wyrażonych przez nich uczuć związanych z odzyskaniem niepodległości (zadanie 2. z karty pracy *Atmosfera niepodległości*).
- Porównanie uczuć podanych w zadaniach 1. i 2. Zwrócenie uwagi na zbieżność emocji, uniwersalność reakcji ludzi w określonych sytuacjach.

2. Czy Polacy wykorzystali swoją szansę?

- Przedstawienie wcześniej przygotowanych prezentacji pt. *Nasi twórcy – dumni ambasadorowie niepodległej Polski!* Nauczyciel ustala kolejność przedstawianych kategorii.
- Wypowiedzi na temat wartości prezentowanych treści. Wskazanie swojego typu w danej kategorii. Swobodna rozmowa dotycząca tego, co warto zobaczyć, przeczytać, czego posłuchać w związku z omawianym zagadnieniem. Dyskusja na temat zaprezentowanych treści.
- Swobodne wypowiedzi na temat: *Czy Polacy wykorzystali swoją szansę? Czy nasi przodkowie walczący o niepodległość mogą być z nas dumni?*

3. Są powody do dumy.

- Tworzenie plakatu lub kolażu podsumowującego dokonania Polaków podczas 100 lat niepodległości. Wykorzystanie materiałów przygotowanych na lekcję.

Wojciech Kossak

■ Materiały dla nauczyciela

Materiały do projektu „Nasi twórcy – dumni ambasadorowie niepodległej Polski!”

Uczniowie indywidualnie lub dobierając się w pary losują kategorię, z której przygotowują prezentację pt. *Nasi twórcy – dumni ambasadorowie niepodległej Polski!*

Na przygotowanie prezentacji zostaje wyznaczony czas maksymalnie dwóch tygodni, minimalnie – tygodnia.

Propozycje kategorii do wylosowania:

MUZYKA ROZRYWKOWA	MUZYKA ROZRYWKOWA	MUZYKA ROZRYWKOWA	MUZYKA ROZRYWKOWA	✂
MUZYKA KLASYCZNA	MUZYKA KLASYCZNA	MUZYKA KLASYCZNA	MUZYKA KLASYCZNA	✂
GRA KOMPUTEROWA	GRA KOMPUTEROWA	GRA KOMPUTEROWA	GRA KOMPUTEROWA	✂
FILM FABULARNY	FILM FABULARNY	FILM FABULARNY	FILM FABULARNY	✂
KSIĄŻKA	KSIĄŻKA	KSIĄŻKA	KSIĄŻKA	✂
OBRAZ	OBRAZ	OBRAZ	OBRAZ	✂

Instrukcja projektu

Na podstawie różnych źródeł informacji (encyklopedii, internetu) przygotujcie krótką prezentację pt. *Nasi twórcy – dumni ambasadorowie niepodległej Polski!* Przynieście materiały ilustrujące opracowane przez Was zagadnienie. Wykorzystacie je do stworzenia plakatu lub kolażu podsumowującego dokonania Polaków. Sięgnijcie tylko po utwory powstałe od 1918 roku do czasów współczesnych.

Zadania dla grupy zajmującej się opracowaniem **muzyki rozrywkowej**

- Wybierzcie piosenkę, z której Polacy mogą być dumni.
- Przygotujcie krótką prezentację dotyczącą okoliczności powstania utworu i twórcy.
- Odtwórzcie wybraną piosenkę.
- Przedstawcie argumenty uzasadniające Wasz wybór.

Zadania dla grupy zajmującej się opracowaniem **filmu fabularnego**

- Wybierzcie film fabularny, z którego Polacy mogą być dumni.
- Przygotujcie krótką prezentację dotyczącą filmu, jego twórców (możecie np. wykorzystać zwiastun).
- Przedstawcie argumenty uzasadniające Wasz wybór.

Zadania dla grupy zajmującej się opracowaniem **muzyki klasycznej**

- Wybierzcie utwór muzyczny, z którego Polacy mogą być dumni.
- Przygotujcie krótką prezentację dotyczącą okoliczności powstania utworu i twórcy.
- Odtwórzcie wybrany utwór.
- Przedstawcie argumenty uzasadniające Wasz wybór.

Zadania dla grupy zajmującej się opracowaniem **książki**

- Wybierzcie książkę, z której Polacy mogą być dumni.
- Przygotujcie krótką prezentację dotyczącą książki i jej twórcy. Wykorzystajcie fragmenty utworu.
- Przedstawcie argumenty uzasadniające Wasz wybór.

Zadania dla grupy zajmującej się opracowaniem **gry komputerowej**

- Wybierzcie grę komputerową, z której Polacy mogą być dumni.
- Przygotujcie krótką prezentację dotyczącą gry (możecie w niej wykorzystać np. zwiastun) i jej twórców.
- Przedstawcie argumenty uzasadniające Wasz wybór.

Zadania dla grupy zajmującej się opracowaniem **obrazu**

- Wybierzcie obraz, z którego Polacy mogą być dumni.
- Przygotujcie krótką prezentację dotyczącą obrazu i jego twórcy. Omówcie dzieło.
- Przedstawcie argumenty uzasadniające Wasz wybór.

Propozycje odpowiedzi do zadań z karty pracy

- Uznajemy uzasadnione odpowiedzi uczniów.
- Np. Juliusz Żuławski – euforia, radość; Władysław Broniewski – odurzenie, radość, ekscytacja; Maria Dąbrowska – niedowierzanie, zamęt, radość, rozczerowanie postawą wodza, nostalgia.

Atmosfera niepodległości

- 1** Wymień emocje, jakie mogły towarzyszyć Polakom w dniu odzyskania niepodległości.

Imię i nazwisko

Data

Klasa

- 2** Przeczytaj podane fragmenty relacji polskich pisarzy o 11 listopada 1918 roku. Napisz, co czuli w związku z tym momentem.

Juliusz Żuławski

Ach ten rok osiemnasty! Ta jesień tego roku! Ta pasja zamalowywania czarnych orłów cesarskich na żółtych skrzynkach pocztowych i na tablicach urzędów! I te białe orzelki, które z dnia na dzień rozkwitły dokoła jak astry! Niepodległość jest jednak słowem magicznym: ludzie zaczęli inaczej się ruszać, inaczej patrzeć na wszystko, przyjeżdżać, odjeżdżać, działać – pełni nagle nowej energii i nowych pomysłów, pełni blasku w oczach.

Władysław Broniewski

11 listopada

Dwa dni = sto lat.

Chcę napisać coś mądrego na ten temat, ale w głowie mi się kręci. Wczoraj w nocy prawie nic nie spałem. Strzały, krzyki. O trzeciej Zenek przyjechał. Rano lecę do „Koła”¹. Niemcy bez broni – gdzie pojawią się z bronią, są natychmiast rozbrajani. [...] Cały gmach ucisku, dławiący kraj przez trzy lata, runął w ciągu jednego dnia...

Zniknęła gdzieś ta pycha żołdacka pruska – żołnierze zrywają bączki cesarskie i noszą czerwone wstążki.

Maria Dąbrowska

11 XI 1918. Poniedziałek.

W nocy była strzelanina. Rano od wczesnej godziny rozbrajanie oficerów niemieckich na wszystkich rogach ulic. Ale rozbraja nie tylko milicja, lecz i tłum. Masa broni dostaje się na pewno esdekom, a nawet po prostu opryszkom. Przez cały dzień odbieranie od Niemców majątku wojskowego i przejmowanie władz cywilnych. Przez cały dzień na ulicach tłumy. Ruch tramwajowy normalny. Wszędzie samochody z naszymi żołnierzami. Piłsudski rozczerował mnie. Witany przez tłum, powiedział z balkonu, że jest chory na gardło. Cóż to w takiej chwili, w takiej chwili może kogo obchodzić. (A teraz mi się to właśnie podoba. Dopisek z maja r. 1943). [...]

[...] Już jest w Warszawie niemiecka rada żołnierzy, która porozumiewa się z Piłsudskim. Wielu żołnierzy niemieckich chodzi z czerwonymi znakami, inni, Polacy pewnie, z biało-amarantowymi kokardami u czapek. W tym wszystkim wstaje Polska. I nikt nie widzi, jak jest piękna. Nikt nie spostrzega w tym zgiełku.

Mirosława Pałaszewska, Magdalena Woltanowska, *Pisarze o odzyskaniu niepodległości*, [http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Niepodleglosc_i_Pamiec/Niepodleglosc_i_Pamiec-r1998-t5-n4_\(13\)/Niepodleglosc_i_Pamiec-r1998-t5-n4_\(13\)-s225-244/Niepodleglosc_i_Pamiec-r1998-t5-n4_\(13\)-s225-244.pdf](http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Niepodleglosc_i_Pamiec/Niepodleglosc_i_Pamiec-r1998-t5-n4_(13)/Niepodleglosc_i_Pamiec-r1998-t5-n4_(13)-s225-244/Niepodleglosc_i_Pamiec-r1998-t5-n4_(13)-s225-244.pdf) [dostęp: 9.10.2018]

¹ Koło Wojskowe.